

Uznesenie č. 169/2017 časť III. (MsZ 27. 9. 2017)

MsZ žiada vyhodnotiť a predložiť nový model zefektívnenia správy Vlkolínca

NT: 6/2019

(Vyhodnotenie uznesenia: Ing. Gabriela Demčáková, vedúca oddelenia regionálnej politiky)

Pre splnenie uznesenia bola vytvorená prac. skupina, ktorá analyzovala súčasný stav fungovania a procesov riadenia Vlkolínca a navrhla efektívnejšie procesy. Skupinou bola spracovaná SWOT analýza a zmapované subjekty, ktoré vo Vlkolínci pôsobia, vyvíjajú činnosť alebo majú dopad na jeho fungovanie, viď prílohy 1,2.

Pracovná skupina po vyhodnotení procesov predkladá dva možnosti:

1. Zachovanie súčasného modelu
2. Vytvorenie nového modelu

Súčasný model: Mandátnou zmluvou č. 0328/2013 je poverené OZ Vlkolínec zabezpečením aktivít vo Vlkolínci. OZ Vlkolínec je dobrovoľné združenie, nie profesionálna organizácia. Vybraté vstupné do expozícií je v celosti vložené do rozpočtu mesta, 95% sa vracia OZ Vlkolínec ako dotácia od Mesta Ružomberok v súlade so Zmluvou o dotácii pre daný rok. Zvyšných 5% ostáva v rozpočte Mesta a používa sa najmä na režijné náklady.

Súčasný model nič nemení a zachováva zmätočný, neefektívny model správy Vlkolínca.

Nový model: sprofesionalizovanie manažovania procesov navonok a vo vnútri Vlkolínca prostredníctvom kompetentného subjektu, s krátkodobým a dlhodobým plánom. Vybraté vstupné do expozícií bude v celosti príjmom mesta, 90% bude dotácia subjektu na zabezpečovanie zmluvne dohodnutých úloh, 10% ostane v rozpočte Mesta a použije sa najmä na režijné náklady. Nevyužité a získané financie subjektu budú kumulované za účelom financovania rozvojových aktivít vo Vlkolínci. Na čele nového subjektu by mal byť skúsený manažér s kompetenciami, dobre zaplatený, nadšený a rozhľadený, kt. aktívne so všetkými subjektmi spolupracuje na prevádzke Vlkolínca, koordinuje všetky ostatné subjekty a činnosti, má komunikovať v mene Mesta po aktívnej komunikácii s Mestom.

Nový model dáva možnosti zefektívnenia a sprofesionalizovania správy Vlkolínca.

Nový subjekt môže byť:

- Nezisková organizácia
- Príspevková organizácia
- Sociálny podnik
- Oddelenie mesta
- Občianske združenie
- Iný, nepomenovaný outsourcing

Najvhodnejší subjekt bude vybratý na základe schopnosti a predpokladov plnenia dlhodobých a krátkodobých cieľov, ktoré bude aj reálne naplňovať alebo koordinovať ich plnenie.

Dlhodobé a krátkodobé ciele stanovujú strategické dokumenty Mesta Ružomberok, ktoré je potrebné aktualizovať.

V prílohe č.3 predkladáme výber jednotlivých procesov pre aktuálny a navrhovaný model v stručnosti.

Príloha č. 1

SWOT analýza Vlkolínca

Silné stránky:

- výhodná dopravná poloha – trasa Krakov – Budapešť, Košice – Žilina – Bratislava / Praha
- výhodná poloha z hľadiska rozvíjania regionálnych a nadregionálnych kooperačných vzťahov a väzieb (blízkosť zaujímavých lokalít - Hrabovo, Čutkovo, Bešeňová, Tatralandia....)
- dostupnosť lyžiarskych stredísk a pohorí vhodných na letnú rekreáciu
- vhodné prírodné podmienky na rozvoj rekreácie a CR - agroturistiky
- Vlkolínec je zapísaný do zoznamu Sv. kultúrneho dedičstva UNESCO
- mediálne známa lokalita – jedno z najnavštevovanejších miest v oblasti expozícií ľudovej architektúry na Slovensku
- možnosť rozvoja ľudových remesiel
- možnosť organizovania prezentácií ľudového umenia, organizovania folklórnych podujatí
- možnosť získania dotácií na obnovu pamiatok a kultúrnych podujatí
- zázemie, podpora Mesta Ružomberok, Katolícka univerzita, podniky s účasťou mesta
- autentické stavby a ich pôvodnosť
- záujem turistov o lokalitu vďaka značke UNESCO a vďaka okolitej prírode

Slabé stránky:

- malý počet trvalo bývajúcich obyvateľov v produktívnom veku
- komplikácie v oblasti výstavby a prestavby objektov
- nevyjasnené majetkové vzťahy v intraviláne a extraviláne
- útlm poľnohospodárskych činností – živočíšnej i rastlinnej výroby, zarastanie okolia náletovými drevinami
- nedostatok pozemkov na výstavbu
- nedostatočný cestný komunikačný systém, nedoriešené parkovanie
- nedostatočná ponuka a kvalita služieb v cestovnom ruchu
- neexistuje záväzný územný plán (ďalej ako ÚP) zóny Vlkolínec
- zlý stav časti kultúrnych pamiatok – hlavne hospodárskych objektov – cca 20
- nedostatočná spolupráca Mesta s ministerstvami, podnikateľmi, neziskovými organizáciami a pod.
- rôzne názory vlastníkov objektov na ďalší rozvoj
- nedostatočná spolupráca zainteresovaných subjektov pôsobiach vo Vlkolínci
- problém s dopravou z centra mesta, s parkovaním
- nedostatočne koordinovaná tvorba pracovných príležitostí (služby v cestovnom ruchu, údržba a obnove pamiatok)
- obyvatelia Vlkolínca (nejde o skanzen)
- agenda Vlkolínca je zahrnutá vo viacerých oddeleniach Mesta Ružomberok
- nerealizovanie strategických plánov
- nedostatok podujatí a nedostatočná propagácia
- web stránka Vlkolínec - nedostatočná, nereprezentatívna
- absencia oficiálnych sociálnych sietí
- nedostatok verejných WC v letnej sezóne, úplná absencia verejných WC v zimnej sezóne
- zlá jazyková vybavenosť personálu na prevádzkach

- nedostatočná zimná údržba komunikácií – prístupových, aj vo vnútri Vlkolínca
- absencia trhových miest s presne stanovenými podmienkami (vzhľad, umiestnenie, a pod.)
- absentuje kvalitný navigačný systém v rámci Vlkolínca

Príležitosti:

- predpoklad koncepčného územného rozvoja na základe nového ÚP
- zintenzívnenie väzieb s lokalitami UNESCO
- vytvorenie partnerských vzťahov s podnikateľskou sférou, neziskovými organizáciami a pod.
- zvýšenie kvality služieb
- vytvorenie pracovných miest v oblasti služieb v cestovnom ruchu a obnovy pamiatok
- získanie grantov a dotácií, lepšie využitie prostriedkov zo štátnych zdrojov a z Európskych fondov
- zvyšujúci sa záujem o šport, rekreáciu a aktívne trávenie voľného času
- posilnenie environmentálneho vedomia, rozvoj ochrany prírody a krajiny, rozšírenie a údržba návštevníckej infraštruktúry (rozhľadne, lavičky, turistické chodníky, a pod.)
- príležitosť vytvoriť imidž lokality ako miesta príjemného pre život s atraktívnym prírodným rámcom, s atraktívnou polohou, odkiaľ sú všetky zaujímavé ciele v strednej Európe rýchlo dostupné, mesta s bohatými možnosťami trávenia voľného času
- budovanie historických expozícií, prezentácia ľudovej kultúry
- obnova hospodárenia v ochrannom pásme, prezentácia, predaj domácich poľnohospodárskych produktov a potravinárskych výrobkov
- prebieha spracovanie ÚP zóny Vlkolinec (hotový v r. 2019)
- rozšírenie ubytovacích kapacít
- zvýšenie príjmov zo vstupného systematickými opatreniami (turnikety do expozícií, zabezpečené vstupy do Vlkolínca a pod.)
- rozvoj ekologickej dopravy - napr. e-biky, konský povoz, elektrovláčky a pod.
- tvorba nových expozícií

Ohrozenia:

- možnosť zhoršovania kvality životného prostredia vplyvom zvyšovania návštevnosti
- regresívny typ vekovej štruktúry obyvateľov
- pokles počtu obyvateľov, odchod vzdelaných mladých ľudí
- rastúca neochota obyvateľov zapájať sa do komunálnych aktivít
- nedostatok finančných zdrojov na realizáciu rozvojových zámerov
- odmietavý postoj niektorých obyvateľov k rozvoju cestovného ruchu
- zvýšené požiarné riziko
- nízky záujem, malá podpora zainteresovaných štátnych orgánov a orgánov samosprávy
- klimatické zmeny (sucho, privalové dažde, a pod.)
- nečinnosť orgánov štátnej správy (KPÚ, Stavebný úrad, a pod.)
- odmietavý postoj obyvateľov k rozvoju CR
- roztrieštenosť vo vnútri OZ Vlkolínec

Príloha č. 2

Zoznam subjektov

- OZ Vlkolínec
- OZ Vlkolínsky odboj
- OZ Vlkolínec UNESCO – gazdovský dvor
- Liptovské múzeum v Ružomberku
- KDAH, a.s. - správa Dom UNESCO
- SZZ
- DHZ Vlkolínec
- p. Jaňák - živnostník, infokancelária a predaj suvenírov
- p. Dvorský – živnostník - bufet, reštaurácia
- Mesto Ružomberok
- KPÚ Žilina
- Mestské lesy, spol. s r.o
- VSR, a.s.
- TS Ružomberok, a.s.
- PD Ludrová
- KUŽP, NPVF
- Klub UNESCO Slovakia
- Iné, neidentifikované

Príloha č. 3

Výber jednotlivých procesov

1. výber vstupného

Starý model:

Výber vstupného pre všetky zazmluvnené expozície na jednom mieste, rozdelenie % podľa zmluvy. Pozitívum pre návštevníka.

Nový model:

Zefektívniť výber vstupného o výber z iných prístupových trás do Vlkolínca počas hlavnej turist. sezóny.

2. sprievodcovská činnosť

Starý model:

Informovanie (nie sprevádzanie) návštevníkov zabezpečujú počas letnej sezóny prevažne brigádnic / študenti bez potrebného vzdelania v CR. Mimo sezóny outsourcing.

Nový model:

Zabezpečiť kvalifikovaného sprievodcu CR za adekvátnu odmenu. Mimo sezóny vytvoriť databázu kvalifikovaných sprievodcov CR, schopných zabezpečiť dopyt.

3. marketing podujatí

Starý model:

Nie je žiadny alebo na neprofesionálnej úrovni.

Nový model:

Profesionálny marketing, cielený na návštevníka.

4. služby

Starý model:

OZ zabezpečuje služby v mene Mesta Ružomberok v súlade so Zmluvou o dotácii na rok 2019, avšak zabezpečuje aj iné služby pre iné subjekty, čo môže mať dopad na kvalitu služieb poskytovaných v mene Mesta.

Nový model:

Zabezpečenie služieb s prioritou na uspokojenie potrieb návštevníka a domácich.

5. údržba

Starý model:

OZ zabezpečuje údržbu v mene Mesta Ružomberok v súlade so Zmluvou o dotácii na rok 2019, chýba cielený monitoring a plán.

Nový model:

Plánovanie údržby a realizácie s ohľadom na potreby návštevníka.

6. komunikácia vo vnútri a navonok

Starý model:

Chaotická, najčastejšie ústnym podaním, 3 ks nástenky vo Vlkolínci, neochota podriaďiť sa pravidlám (napr. zverejňovanie foto na webe).

Nový model:

Zavedenie jednotných pravidiel a postupov.

7. brigádnická činnosť

Starý model:

OZ zamestnáva najmä rodinných príslušníkov a svojich členov, bez ohľadu na kompetencie a efektívnosť práce - dohoda o brigádnickej činnosti.

Nový model:

Zachovať zamestnávanie domácich s ohľadom na zručnosti a schopnosti. Outsourcovať činnosti, ktoré nie je možné efektívne vykonať domácimi.

8. podujatia**Starý model:**

Podujatia zamerané najmä pre domácich a členov OZ.

Nový model:

Naplánovať sériu podujatí najmä pre návštevníkov s cieľom opakovaných návštev a podujatia pre domácich zatraktívniť aj pre návštevníkov.

9. tvorba nových expozícií**Starý model:**

Neexistuje plán tvorby, expozície vznikali z občianskej iniciatívy miestnych alebo z grantových výziev, resp. projektov.

Nový model:

Vytvoriť plán a systematicky ho naplňovať, cielene rozpočtovať prostriedky aj hľadať iné zdroje financovania, oslovovať ochotných majiteľov budov, ktorí napr. prenajmú/predajú pozemky alebo hospodárske budovy na expozície.

10. tvorba novínok na sezónu**Starý model:**

Neexistuje plán, novinky sa robia náhodne, návštevník príde iba raz.

Nový model:

Naplánovať a realizovať inovácie a novinky na pravidelnej báze, min. pred hlavnou sezónou - návštevník má dôvod na opakovanú návštevu.

11. znižovanie dopadu zvyšujúcej sa návštevnosti**Starý model:**

S uvedeným nepočíta, ale domácich to obťažuje, sťažujú sa.

Nový model:

Plánovane vytvárať aktivity rozptylu návštevníkov do okolia Vlkolínca.

12. budovanie imidžu**Starý model:**

OZ sa nezaobera budovaním imidžu alebo iba náhodne.

Nový model:

Cielené, plánované budovanie imidžu Vlkolínca.